

Ben Burgis: Trump klassificerar ”antikapitalism” som ett politiskt förbrott*

(Ur [Jacobin magazine](#), 2 oktober 2025. Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

Donald Trumps nya säkerhetsdirektiv säger att antikapitalistiska uppfattningar förutsäger användning av politiskt våld. Det ironiska är att vänsterns strukturella analys i själva verket får folk att undvika enskilda attacker och istället delta i massorganisering för förändring.

När Trump förra veckan kallade ”antifa” för en ”inhemsk terroristorganisation” var det en perfekt sammanfattning av hur både auktoritär och parodisk administrationen är. Alla som är gamla nog att komma ihåg Bushadministrationens svar på 11 september borde få rysningar när de hör regeringstjänstemän slänga sig med ordet ”terrorism”. Det ordet har en tendens att fungera som ett universalmedel för att rättfärdiga angrepp på medborgerliga rättigheter.

Ovanpå det är ”antifa” inte ens namn på någon organisation, även om den allmänna beteckningen (som syftar på militanta former för självutnämnd ”antifascistisk” organisering) kan beskriva olika och olikartade smågrupper som existerar. Dessutom finns det ingen sådan kategori som ”inhemsk terroristorganisation” i amerikansk lagstiftning, så det är oklart vilken praktisk betydelse ordern kommer att få, om ens någon.

Den exekutiva ordern använder ett övergripande begrepp för att döma en diffus grupp aktörer till ett osäkert öde. Det var nästan som om presidenten under stora fanfarer hade lovat att avrätta vampyrer utomrättsligt genom att utsätta dem för solljus.

En mycket allvarligare och mer oroande åtgärd som genomfördes vid ungefär samma tidpunkt fick mycket mindre uppmärksamhet. Trump undertecknade ett nationellt säkerhets-PM vid namn ”Motarbeta inhemsk terrorism och organiserat politiskt våld”, känt som NSPM-7. Sådana nationella säkerhetsdirektiv är mycket mindre vanliga än exekutiva ordrar. De sistnämnda tenderar att styra dagliga regeringsoperationer medan de förstnämnda kan slå fast en svepande ny politik för den federala regeringens militär-, polis- och underrättelsebyråkrati. Som namnet NSPM-7 visar är detta det sjunde direktivet av sådan sort som Trump har utfärdat sedan han tillträdde.

Som journalisten Ken Klippenstein rapporterar ”styr [NSPM-7] en ny nationell strategi för att ’förstöra’ alla individer eller grupper ’som uppmuntrar politiskt våld’, inklusive ’innan det leder till våldsamma politiska handlingar’.” Vita husets biträdande stabschef Stephen Miller, som sedan länge har varit en av Trumpadministrationens mest nitiskt auktoritära medlemmar, sa triumferande att detta ögonblick utgör ”den första gången i USA:s historia som det finns ett försök från hela regeringen att avveckla vänsterterrorismen”.

För att förklara exakt varför detta är så dystert hänvisar Klippenstein till den dystopiska science-fiction-filmen *Minority Report*, där människor inte arresteras för något som de har gjort utan för ”förbrott” som har förutsagts av personer med psykiska krafter. I det verkliga fallet med NSPM-7 är

* Förbrott är tanken att det går att förutsäga ett brott på förhand – öa.

de ”indikatorer” för framtida politiskt våld som räknas upp i rapporten:

- antiamerikanism
- antikapitalism
- kristendomsfientlighet
- stöd till störtande av USA:s regering
- extremism rörande migration
- extremism rörande rasism
- extremism rörande kön
- fientlighet mot de som har en traditionell amerikansk syn på familjen
- fientlighet mot de som har en traditionell amerikansk syn på religionen, och
- fientlighet mot de som har en traditionell amerikansk syn på moral.

Detta är minst sagt ett direktiv för att övervaka och spåra yttranden som helt klart är skyddade i konstitutionen. Man kan bli måltavla och misstänkt genom att helt enkelt ha någon av en rad vanliga vänsteruppfattningar, som subjektivt döps om till en extremism som påstås göra personer mottagliga för våld.

Tycker du att den amerikanska imperialismen är ett problem? Organiserar du protester mot amerikanska krig utomlands? Talar du mot det USA-stödda folkmordet i Gaza? Det kan utgöra ”antiamerikanism”. Vill du avskaffa ICE? Det låter som något som Trumpadministrationen kan anse vara ”extremism om invandring”. Dessa åsikter sägs vara riskfaktorer för våld, och genom att uttrycka dem har man begått ett förbrott.

Till och med en stridbar ateism – en ståndpunkt bland vars mest framstående företrädare det finns personer som Richard Dawkins, som knappast är radikal vänsteranhängare – betecknas som en sorts förbrott som förmodas vara förknippat med politiskt våld. Det är nästan karikatyrartat auktoritärt. Och till skillnad från den exekutiva ordern, som slog fast att en icke existerande organisation tillhörde en icke existerande juridisk kategori, är det bara alltför lätt att se vägen från detta direktiv till övervakning och nedtystande av åsikter som administrationen inte gillar (och hur privata arbetsgivare också skulle kunna ta det till intäkt för att slå ner på anställda med uppfattningar i de förbjudna kategorierna).

Mindre uppenbart är hur absurt den centrala förutsättningen är här. Direktivets premisser är galet felaktig. Personer med de åsikter som Trump och Miller kan beteckna som ”extrema” – om till exempel ras, kön, familj, moral, religion, ekonomi och utrikespolitik – är inte mer sannolika att utföra politiskt våld än någon annan. Om något är motsatsen sann.

Maktstrukturer

I alla dessa fall instruerar vänsterns analyser folk att tänka i termer av *maktstrukturer* istället för att skylla på enskilda dåliga aktörer. Om man exempelvis beskyller en viss chef för att ett sjukvårdsförsäkringsbolag avslår ett anspråk, och kallar honom monster, så kan man kanske tänka att en bra

lösning är att skjuta chefen. Men om man inser att den amerikanska sjukvårdens problem är inbyggda i *systemet*, så att vem som helst som får jobbet efter den person man just sköt kommer att underkastas samma fruktansvärda drivkrafter och kommer att handla på samma sätt, så är man mer benägen att engagera sig i politisk organisering för att ändra på systemet.

Man kan inte döda en dålig samhällsstruktur med ett vapen. Det krävs politiska massaktioner för att omorganisera samhället. Vänsterns genomgripande strukturella analys förklarar varför det finns så många fler aktivister i Medicare for All och anhängare till Bernie Sanders än personer som Luigi Mangione [som sköt en sjukvårdsförsäkringsdirektör]. Hans våldsamma handling var så oerhört ovanlig att han blev välkänd på en natt. Här bevisar undantaget regeln: vänsterns strukturella analys gör en person ovillig till våldshandlingar, och driver dem istället till masskampanjer för strukturella förändringar.

Även om denna punkt på olika sätt kan tillämpas på de flesta ”indikatorerna” i Trumps absurt långtgående lista, så kanske den är tydligast i fallet ”antikapitalism”. Om rika kapitalister inte suger ut människor för att de är personligt onda utan på grund av sina särskilda *klassintressen*, så är enskilda våldshandlingar som mord helt irrelevanta. Man kan mörda varenda person som sitter på toppositioner i den ekonomiska hierarkin, men om man inte ändrar den bakomliggande strukturen så kommer den armé av nya oligarker som ersätter dem att agera precis som de gamla. Att förändra verkligheten innebär att organisera arbetarklassen i sin helhet och få den att skrida till politisk handling.

Om man betvivlar att det finns djupa rötter till denna vänsterlogik, så gjorde Karl Marx just denna koppling i sitt förord från 1867 till sitt mästerverk *Kapitalet*:

Ett ord för att förebygga eventuella missförstånd. Kapitalistens och jordägarens gestalter tecknar jag ingalunda i något rosenskimmer. Men det handlar härvidlag inte om personerna, annat än i den mån de är personifikationer av ekonomiska kategorier, bärare av bestämda klassförhållanden och intressen. Mindre än någon annan kan min ståndpunkt, vilken uppfattar de ekonomiska samhällsformernas utveckling som en naturhistorisk process, göra den enskilde ansvarig för tillstånd, av vilka han själv är en social produkt, hur mycket han är strävar att höja sig över dem.

Leo Trotskij formulerade det ännu tydligare 1911, i sin artikel ”Om terrorism”:

Mordet på en fabriksägare får bara effekter av polisiär natur, eller ett byte av ägare utan varje betydelse för samhället... den kapitalistiska staten är inte grundad på ministrar i regeringen och den kan inte elimineras med dessa. Klasserna den tjänar kommer alltid att hitta nytt folk; mekanismen förblir intakt och fortsätter fungera.

Som vi ser det, är individuell terror otillåtet just därför att det förringar massornas roll i deras eget medvetande. Det försonar dem med deras egen maktlöshet, och vänder deras ögon och hopp mot någon stor hämnare och befriare som en dag kommer och slutför sitt uppdrag...

Men explosionens rök skingras, paniken försvinner, den mördade ministerns efterträdare stiger fram, livet går igen i de gamla gängorna, den kapitalistiska exploateringens hjul svänger åter som förut; bara polisens repression blir mer brutal och fräck. Och som ett resultat, får hoppen som tändes och den konstgjort stegrade upphetsningen ge plats för brustna illusioner och apati.

Alla som bryr sig om att leva i ett fritt samhälle måste avvisa uppfattningen att vissa ideologiska perspektiv måste övervakas och tyglas, oavsett vilken karaktären dessa perspektiv har. Även verkligt gemena tankar måste bekämpas på teoretisk nivå.

Men det är särskilt absurt att behandla ”antikapitalism” och liknande strukturella analyser av maktförhållanden som ”indikatorer” på våld. Trotskij och Marx var förvisso antikapitalister och troligen urtypen till ”extremister” i Trumps och Millers ögon, men de var mycket tydliga: en antikapitalistisk strukturell analys leder till den oundvikliga slutsatsen att politiska terroraktioner eller isolerat våld är mer än meningslöst och de avråder från dem. Ju mer människor idag stöter på deras idéer ju mer troligt är det att de håller med.

Vid en tidpunkt då politiskt motiverade angrepp av ensamvargar ökar, borde de konservativa som rasar mot ”radikal marxistisk indoktrinering” på universitet och högskolor ärligt talat hoppas att det blir mer än bara en hallucination.